

Jakob Christoph Wolff

Programma Funebre Quo Academiæ Rostochiensis Rector M. Jacobus Christoph. Wolffius ... Ad Justa Viro ... Domino Dn. Theodoro Matthæo Stevero, Illustrissimorum Comitum Et Status Ministrorum Secretario Quondam Dexterrimo, A Moestissimis B. Defuncti Cognatis hodie decenti solennique modo parata, Frequenti comitatu persolvenda, Omnes Omnium Ordinum Academiæ Cives peramanter ac sedulo invitât

Rostochii: Typis Joh. Jacob. Adleri, [1735?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1798333791>

Druck Freier Zugang

Circa 80 Protokolle Privatrecht-Programme,
meist Fideikommiss in dortigen bürgerl. Familien betr.

(Zinsverträge in nobilitierten Familien:

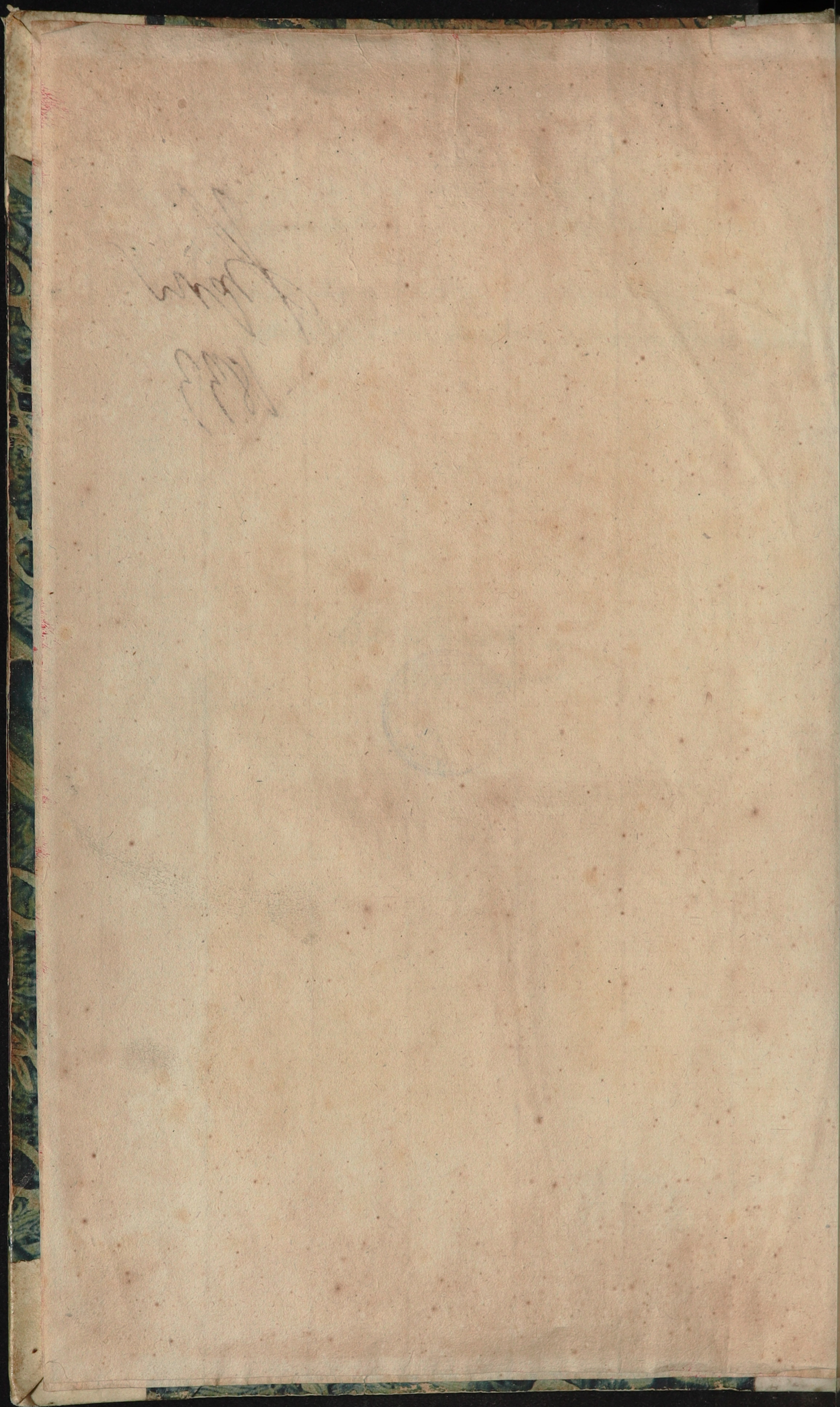
Nettelbladt, Preen, Quistorp, Schoepffer, Schuckmann
i. d. R.)

82 Stücke

Mk1b Gen - 40
2/3 II

9/1
Hain.
1833.

Handwritten numbers in a column on the right edge of the page, including 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.

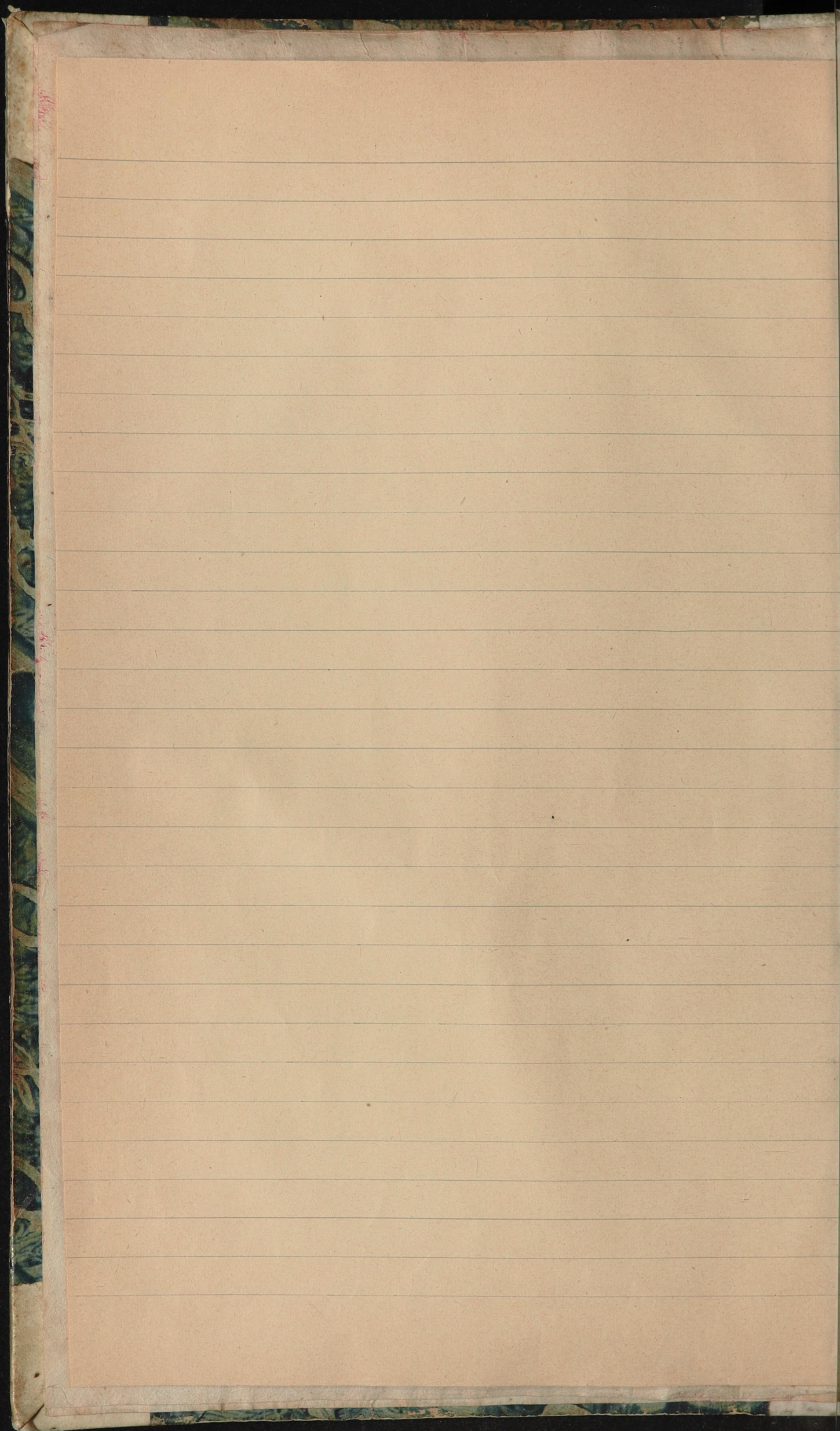
Leichenprogramme, alphabetisch geordnet
nach d. Namen d. gefeierten Person, nebst Sterbejahr.

L - Z

1. Quistorp, Anna Christina, geb. Lenthe. 1753
- 2/3. Luger, Johann Georg. 1748.
4. — — — (Vater). 1751.
5. Mantzel, Kaspar. 1735.
6. — , Maria Justine Margarete. 1742.
7. Schweder, Margarethe, geb. Meyer. 1728.
8. Neusling, Catharina Margareta verh. Pries. 1733.
9. Michelsen, Andreas. 1730.
10. Becker, Catharina Elisabeth, geb. Michelsen. 1744.
11. Michelsen, Christoph Andreas. 1746.
- 12/13. Jaddel, Elsabe Dorothea, geb. Michelsen. 1745.
14. Müller, Karl Ludwig. 1761.
15. Nettelblatt, Heinrich [Vater] 1735.
- 16/17. — — — [Sohn] 1761.
18. Neucranz, Anna Margareta. 1726
19. Niehenck, Joh. Balthasar. 1738.
20. Niemann, Johann. 1746.
21. — , Michael. 1729.
22. Oerthling, Joachim Felix. 1745
23. Meyer, Anna Maria, geb. Pauli. 1738.
- 24/25. Engelsen, Maria, geb. Pansen. 1738.
26. Petersen, Johann Christian. 1766.
27. Pohn, Wilhelm. 1751.
- 28/29. Pries, Joachim Heinrich. 1763.
30. Quistorp, Hugo Theodor. 1732.
- 31/32. — , Johann Jakob. 1767.
33. — , Lorenz Gottfried. 1743.
34. — , Johannes Christian. 1722.

35. Ressor, Julius Friedrich. 1740
36. Redeker, Heinrich Rudolf. 1716.
37. Richter, David. 1753.
38. Danckwarth, Catharina Emerentia geb. Schaeffer. 1737.
- 39/40. Schaper, Johann Ernst. 1721
41. Scheffel, Heinrich Gustav. 1738.
- 42/43. Schmidt, Jonas. 1745.
- 44/45. Schoeppfer, Johann Joachim. 1719.
46. Schuckmann, Heinrich. 1706.
47. Dörcks, Margaretha, geb. Schuckmann. 1731.
48. Schmidt, Isabe Margaretha, geb. Schwabe. 1743.
49. Zeidler, Anna Emerentia, geb. Schwartz. 1729.
50. Senst, Agneta Sophie, 1729.
51. — Hermann Peter. 1728.
- 52/53. Sibeth, Karl. 1734.
54. Sivers, Jakob. 1729.
55. Luger, Christine Elisabeth, geb. Spalding. 1746.
56. Spalding, Johann David. 1757.
57. — Thomas. 1743.
58. Burgmann, Anna Christina, geb. Stein. 1773.
59. Stein, Walthier. 1739.
60. Stever, Johann Kaspar. 1729.
61. — , Johann Valentin. 1755.
62. — , Theodor Mattheus. 1735.
63. Stieber, Georg Friedrich. 1755.
64. Wetken, Catharina Margareta, geb. Stindt. 1743.
65. Stolte, Christian Rudolf. 1680-1731.
66. — — — 1711-1736.
Heinrich Christian. 1715-1736.
67. — , Peter. 1733.
68. Jöppel Margareta Catharina; verh. Oldenburg. 1774.

69. Verpoorten, Theodor. 1728.
70. Weiß, Margaretha Agnes, geb. von Heidenkopf. 1726.
71. Weidner, Johann Joachim. 1732.
72. Weiß, Gottfried. 1697.
73. Wetken, Johann Georg. 1716.
74. Wilde, Joachim. 1737.
75. Weidner, Johann Joachim. 1732.
76. Barnstorff, Anna Margaretha, geb. Willebrand. 1724.
77. Willebrand, Martin Albert. 1746.
78. Stein, Anna Dorothea, geb. Wolff. 1744.
79. Wolfraath, Dietrich Samuel. 1753.
80. Wulf, Catharina Margareta, verh. Stein. 1734.
81. Zaidler, Johannes. 1727.
82. Zinck, Johannes. 1732.

PROGRAMMA FUNEBRE

QUO

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS RECTOR

M. JACOBUS CHRISTOPH.
WOLFFIUS,

GR, LINGU, PROF, PUBL, ORDIN, FCTATIS SUÆ h, DEC.

AD JUSTA

V I R O

PRÆNOBILISSIMO AC LITTERATISSIMO

DOMINO

DN. THEODORO

MATTHÆO

STEVERO,

ILLUSTRISSIMORUM COMITUM ET STATUS
MINISTRORUM SECRETARIO QUONDAM

DEXTERRIMO,

A MOESTISSIMIS B. DEFUNCTI
COGNATIS

hodie decenti solennique modo parata,

Frequenti comitatu persolvenda,

OMNES OMNIUM ORDINUM ACADEMIÆ CIVES

peramanter ac sedulo

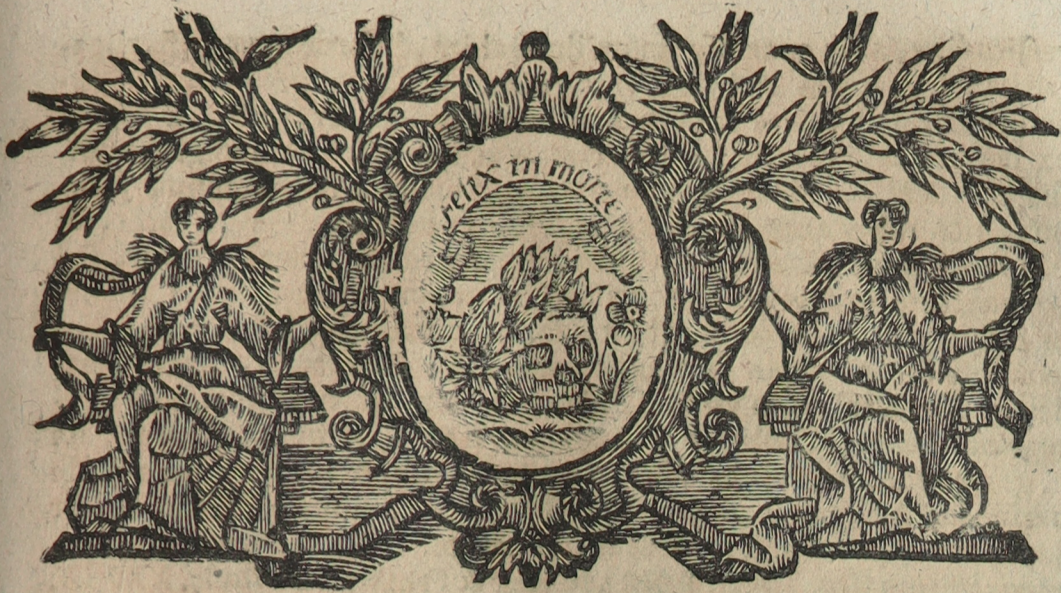
invitat.

R O S T O C H I I,

Typis JOH, JACOB. ADLERI, SERENISS. PRINC. & ACAD.

Typographi,

Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, including the words 'PROOF', 'MAY', 'ALL', and 'THE'.

Α. και Ω.

Um iterata vice, *Cives Optimi*, non sine magna animi ægritudine extremum persolvere debeo officium *Viro Præ-Nobilissimo Doctissimoque Domino THEODORO MATTHÆO STEVERO, Illustrissimorum Comitum & Status Ministrorum Secretario fidelissimo, cujus Exuviæ hodie solenniori efferentur ritu, humanæ vitæ fragilitatem, vanitatem atque inconstantiam animo mecum perpendens, incidi in verba D. Pauli in post. ad Corinth. c. v. 6. communem vitæ nostræ conditionem h. m. depingentis* *Θαροῦντες ἐν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημῶντες ἐν τῷ σώματι, ἐνδημῶμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου.* *Confidentes ergo semper sumus & scientes, dum habitamus in corpore, peregrinamur à Domino; iisdemque veritatem hypotheseos, hominum vitam, quam in his terris vivunt, nil nisi meram esse peregrinationem; quam firmissimè probatam, suffragioque Patrum & V. & N. Tti, imò ipsorum gentilium revelationis lumine licet destitutorum confirmatam agnori. Ita statim Primi parentes nostri, simulac fraude ac astutia diaboli decepti per lapsum à DEO defecerunt, ex Paradiso, ipsis ab Omnipotente Numine in habitaculum, si in concreata permansissent* rectitu-

A 2

rectitudine, aliàs concessio, in exilium abire, ipsorumque posteri pa-
 trium solum quam sæpissime vertere, extraneasque petere terras co-
 acti sunt, quod videre licet in Abrahamo, qui ex terra sua, ex patria,
 ex domo sua in terram, quam Dominus ipsi ostendit, emigrare jus-
 sus *Gen. XII.* Eadem quoque expertus est fara Nepos ipsius Jaco-
 bus, qui adhucdum Juvenis, non solum patrios deserere lares, &
 per integrum XX annorum spatium peregrinam colere terram, sed
 & senectute gravis ob annonæ caritatem, cum universa sua familia
 in Ægyptum descendere debuit, ac, ut aliorum quam plurimorum
 exempla silentii peplo jam involvam, ipsius Salvatoris Nostri, ejus-
 demque Apostolorum vitam in his terris continuis absolutam esse pe-
 regrinationibus, historiæ evangelicæ satis superque testantur, ita
 v. g. Apostolum Paulum ad 3000 Milliarum itinere suo emensum fuisse
 perhibet Buntingius in *itinerario suo Biblico.* Omnium rectissimè igitur
 Jacobus suo jam tempore locutus est Pharaoni: *Centum triginta annos pe-
 regrinatus sum Gen. XLVII. 9.* nec non Rex & Propheta David *Pf. XXXIX.*
13. Advena sum apud TE & peregrinus, sicut omnes mei majores, quæ ver-
 ba autor epistolæ ad Hebræos, omnes Patriarchas tum ante-tum post-
 diluvianos peregrinatores ac in exilio viventes nominans *Cap. XI.* re-
 petit, item & Apostolus Petrus omnes & singulos cohortatur, *ut inqui-
 linos ac peregrinos, ut abstineant à corporeis cupiditatibus, quæ contra ani-
 mam militans, 1. Petr. II. 11.* quibus omnibus sufficientissime evictum est,
 vitam nostram humanam peregrinationi similem optimo dicendam
 esse jure, & verissima esse verba Augustini *Qu. 91. in Levit. scribentis:*
*Omnis homo est advena nascendo, incola vivendo, quia compellitur migrare
 moriendo.* Idem quoque agnoverunt gentilium quam plurimi, ita e-
 nim Platonem in hac fuisse sententia, testantur verba ipsius: *παρεπίδη-
 μία τίς ἐστὶν ὁ βίος;* & Anaxagoras quæsitus, annon patriæ curam gere-
 ret? digitis in cælum porrectis respondit: *ἐμὴ γὰρ, καὶ σφόδρα μέλει
 τῆς πατρίδος;* nec aliter de hac vita nostra judicavit Cicero in *L. de Senect.*
*inquiens: commorandi natura diversorium nobis dedit, non habitandi locum
 cum quo coincidunt verba Senecæ in Epist. CXXI. Pectus mortale nun-
 quam magis divinum est, quam ubi mortalitatem suam cogitat, & scit in hoc
 natum hominem, ut vita defungeretur, nec domum esse hoc corpus, sed hospiti-
 um, & quidem breve hospitium, quod relinquendum est, ubi te gravem ho-
 spiti esse videas.* Quæ cum ita sint, & sunt verba Augustini in *tract. 124.*
*in Joh. duas vitas sibi divinitus prædicatas & commendatas noverit ecclesia,
 quarum est una in fide, altera in specie, una in tempore peregrinationis, alte-
 ra in eternitate mansionis, una in labore, altera in requie, una in via, alte-
 ra in patria; dolendum omninò est, dari inter ipsos, qui christiani
 audiunt, homines, qui patriam firmamque sedem in vitæ hujus exilio
 quærunt non tantum, sed & invenire cupiunt, hincque, ut Psalmi-
 sta loquitur *Pf. XLIX. 12. suas domos æternas fore, suaque domicilia in ali-
 as atque alias ætates duratura cogitant, & perpetuam sibi fingunt felicitatem;*
 vel, ut cum Seneca loquamur *Ep. LXXXIII.:* *Fingunt sibi, crescere
 debere, quæcunque contigerunt, non tantum durare, & obliiti petauri, quo
 humana jactantur, sibi fortuitorum constantiam spondent.* Mundum igitur
 & mundana ita adamant, ut cælestem patriam per Christum nobis
 recuperatam, vel planè nunquam cogitent, vel saltem vilipendant,
 visibi-*

visibiliaque invisibilibus multum præferenda esse reputent. Ejusmodi profani homines profectò DEI non ingredientur requiem, sed similes virginibus fatuis fores patriæ præclusas invenient audituri responsum Domini: *non novi vos.* Longè alia igitur incedunt via fideles Christi affectæ, qui se hospitibus similes ad tempus in orbe vagari, civitatemque hic manentem non habere probè agnoscunt, quorum politevma in cœlis est, ædificiumque à DEO paratum, illudque sine manibus æternum exspectant, seque, uti hic sunt cosmopolitæ, ibi futuros esse uranopolitas firmiter credunt, hi, inquam, cum satis perspectum habeant, se, nisi iter suum per hocce mundi desertum ex voluntate Summi Numinis instituerint, idemque juxta præscriptum supremi Legislatoris profecti ac emensi fuerint, cœlestem nunquam intraturos fore patriam, summa animi sollicitudine itineri huic semet accingunt, omnibusque, ad viam hanc satis arduam fatisque periculosam feliciter absolvendam requisitis sese instrunt, ne à justo fidei ac morum tramite declinent, nec mundi hujus illecebris implicentur, sed contemptis omnibus hujus seculi voluptatibus, superatisque peregrinationis suæ incommodis, exoptatum demum attingere queant portum, æternoque, quod in cœlis est, potiri domicilio; Hæc autem ut rectè peragantur, felicissimusque iisdem aliquando imponatur finis, necessum ipsis est, ut ad instar viatoris prudentis, omnium primò de fidei itineris socio ac Hodogeta, cui via satis cognita, solliciti sint, cumque haud fidelior inveniatur viæ Dux in universo terrarum orbe, præter DEum, ipsum ardentissimis efflagitare debemus suspiriis, ut erudiat nos, & quâ via nobis sit eundum, ostendat, nobis oculo suo consulens, ut gressus nostros sustineat in orbitis suis, ne nostra labefiant vestigia. Porro quoque, sicuti populum Israëliticum in itinere suo per desertum Jova antecessit interdum in columna nubis, viæ ostendendæ gratia, noctu vero in columna ignis prælucendi causa, omnes pios viatores verbum DEI, quod pedibus suis lucerna & lux in via est, per dies noctesque sedulo legere, vel audire, lecta auditave diligenter ruminare oportet. Hoc enim ipsum veram nos docere potest Hodosophiam, Quisque hac utitur pyxide magnetica, & cum Davide serio precatur: *peregrinus in terris ego sum, ne mihi subtrahere præcepta tua, ab omni tutus esse potest errore, scriptura enim S. à tergo nobis quasi acclamat: Hæc est via, ite per eam, nec ad dextram sinistramve deflectite,* hæc subministrat omnia in itinere necessaria ac proficua, reddens nos certiores de Spiritus S gratia, quâ ducimur in omnem veritatem, quæ tanquam virga atque pedum nosmet consolatur, ut, licet per atram lethiferamque vallum ingrediamur, nihil mali metuamus. Christi caro vivifica ejusque sanguis recreat ac reficit nos, ut cum Elia ad montem DEI usque progredi queamus, sacrum denique baptismatis lavacrum suppeditat aquam, quâ pro more gentium orientalium sordes, quibus in hac mundi via fœdissima sæpius pro dolor! inquinamur, abstergere valeamus. Verum enim vero, uti viator in itinere constitutus nulla planè re, quamvis sit pergrata & accepta, à via semel ingressa sese retinere patitur, nec in diversorio, multis licet commodis ac voluptatibus invitatus diu

B moratur

moratur, sed spretis hisce omnibus pedem suum promovet, inque patriam ut revertatur terram, omnem movet lapidem, nec minus omnia itineris incommoda æquiori perfert animo, certissimam hanc fovens spem, si modo domum redire licuerit, omnia finita fore incommoda, sibi que tum demum omnia successura esse ex voto; ita & spiritualis viator bona terrestria, utpote quæ dona Benignissimi DEI omninò sunt habenda, imò ad victum & amictum nostrum necessaria, pro merito quidem æstimat, animum autem ne iisdem adjiciat, ipsisque in ignominiam summi Creatoris abutatur, summopere cavet, optimè enim novit, ejusmodi sarcinis ac impedimentis, quibus in morte non amplius frui licitum est, peregrinationem suam reddi graviolem, hinc nec iisdem delectatur ita, ut donorum cælestium ac spiritualium præ iis obliviscatur, sed tranquillo potius animo iacturam ipsorum patitur, sique ex nutu Creatoris ea sibi viderit surrepta, nomen Domini debitis evehit laudibus, certissime confisus, DEUm ea, qua ad sustinendam vitam requiruntur, sibi neutiquam denegaturum fore, sua igitur sorte contentus, monitum Isocratis: *σίγηε τὰ παρόντα*; probe observat, consiliumque Pauli, ut, qui utuntur hoc mundo, eo non abutantur, sibi quoque datum reputat, majorique fertur desiderio in patriam & bona ista cælestia, quibus se, itinere feliciter finito, in omne seculum ex mera DEI gratia, mactatum iri, certò certius persuasus est. Hanc ob rem terra ipsi sordet, quando cælum adspicit, quæque à tergo sunt, obliviscens, & ad anteriora se intendens, ad scopum contendit, ad palmam, ad quam supernè vocatus est divinitus per Christum JESum. Maxima proinde ipsius in his terris cura est, ut DEO placeat, omnemque navat operam, ut, quam diu in his terris ambulat, peregrinationis suæ tempus religiose ac in timore DEI transigat, & sese gerat, uti Domino dignum est. ut ei omnino placeat, in omnibus rectè factis fructum ferens, & in DEI cognitione crescens. Multo minus ab hac semel ingressa via recedit, verum eandem DEO duce & auspice DEO eò usque profecquitur, donec tandem ad promissam terram Canaan, lacte & melle affluentem, cælestem illam civitatem DEI, per varios licet casus, perque tot discrimina rerum pervenerit, æternaque fruatur requie. Nullo enim modo viam fidei ac virtutis ingressum esse sufficit, sed requiritur omnino, ut eandem quoque ad ultimum vitæ halitum usque persequamur, omnia enim tum demum bona sunt clausula quando bona est, ac, quemadmodum Gregorius M. Libr. I. *Moral. c. XX.* satis concinnè scribit: *incassum bonum agitur, si ante terminum vitæ deseratur, quia & frustra velociter currit, qui, priusquam ad metam veniat, deficit.* Quisquis autem ad finem usque perseverat, is *Servabitur*, inquit *Christus Matth. X. 22.* O! igitur felices terque quaterque felices, qui post habitis omnibus bonis terrestribus, advenæ & peregrini in hoc mundo tanquam diversorio versantur, neque ex mundanis sceditibus, Domini & Servatoris JESu Christi cognitione semel elapsi, iisdem rursus implicari patiuntur, sed ad nutum atque beneplacitum Creatoris omnes vitæ suæ gressus unice dirigere allaborant, nullisque hujus seculi vel voluptatibus vel miseriis commoti à justis tramite recedunt. Advenarum enim & peregrinorum præpri-

præprimis in S. codice magna habetur ratio, legeque divina seriò præceptum legimus, ne injuriæ illis inferantur, ne defraudentur, ne supprimantur, Exod. XXII. XXIII. Levit. XIX. DEO sunt præ cæteris commendatissimi, Deut. X. 18. 19. Jer. VII. 6. Zach. VII. 10. Mal. III. 5. etiamsi igitur his in terris variis sint expositi periculis, tentationibusque variis diaboli mundi & carnis, qui in devia eos seducere satagunt, obnoxii, nil metuendum ipsis est. DEUS enim dextra sua eos apprehendit, consilio suo ducit, & in honorem cooptat, contra quem omnes machinationes diabolicæ, mundi persecutiones, imò ipsa mors minime valent, sed in his omnibus superant propter eum, qui dilexit ipsos. Absterget enim DEUS omnem lacrymam ex eorum oculis, nec amplius mors erit, neque luctus, neque quiritatus, neque labor erit amplius. Quodsi juxta effectum Christi, cum mercatore bonas margaritas quærente procellas atque tempestates hujus mundi patientes sustinuerint, æternæ beatitudinis intrabunt portum, justitiæque coronam è manu Domini accipient, imò Christus ipsos consolabitur in æternum. Hæc, quæ hætenus allata sunt, ut pluribus probemus exemplis, mihi prorsus supervacaneum videtur, cum s. litteræ non solum numerum ejusmodi viatorum in cœlestem patriam jam receptorum recenseant quam maximum, sed nec hodie inter nos deficient exempla eorum, qui postquam per flebilem transierunt vallem, in æterna admitti sunt domicilia. Hisque accensendus sine dubio est B. noster STEVERUS cujus exanime corpus terræ jam mandabitur. Hic certe, si quis alius, mundum peragravit, perque varios anfractus viam suam decurrit atque tandem beata morte cælesti redditus patriæ, æterna jam fruitur requie, atque in conspectu DEI Altissimi summis exhilaratur gaudiis. Quæ ut singulis constent, *Beatique* memoria maneat nunquam intermoritura, vitæ ejus curriculum erit annectendum, quod cum B. *Defuncti Cognati* litteris consignarunt ipsi, iisdem quoque verbis illud hic inferendum duxi; Sunt autem sequentis tenoris:

Non sine omine historia vitæ appellari solet vitæ curriculum, & in vernacula: *der Lebens-Lauff*; Nam ita annos nostros peragramus, ac si curreremus, & quasi ad metam quandam cito pede festinaremus. Et quia ipsa longævitas comparative brevissimum exhibet spatium, non absque sale diminutivo *curriculi* in latinis utimur. Imò quamvis nemo detur qui non suo modo mundum percurreret, tamen nonnullorum in fatis est per ampliores ambages viam suam absolvere. Vir ille quem familia nunc luget, quem tot boni desideratissimum appellant, suo exemplo sistit exemplar curriculi vitæ admodum notabilis, id quod B. L. ex sequentibus habeat: Nascetur hicce Beatus DN. THEODORUS MATTHÆUS STEVER, heic Rostochii Anno MDCLXVI. Mense Martio, PATRE Viro Prænobili atque Prudentiss. B. Dn. JOHANNE JOACHIMO STEVERN, Senatore hujus Reip. meritissimo, Viro, quem *Bacmeisterianum Programma* vetat mori; Et MATRE Pientissima Matrona B. ANNA N. JENSHUGENS, cui parentalia fecit B. Cancellarius de KLEIN; Sistunt nobis dicta funebria majores utriusque lineæ, AVUM PATERNUM B. Dn. JOHANNEM STEVERUM, *Ærarii publici apud nos Præfectum laudatissimum*

tissimum, ipsiusque Conjugem, virtutibus condecoratissimam B. TILSE WEDIGEN. Ulteriores ascendentes lineæ paternæ hac serie exhibentur: B. Proavus Dn. JOHANNES STEVER, *Civis & Cerevisarius nominatissimus*, & Proavia B ANNA KRUMWIEDEN; Abavus B. TILMANNUS STEVER, *Senator Stadthagensis in Westphalia meritissimus*, Abaviaque B. CATHARINA GROTEN. Merentur qua hanc lineam insuper omnino memorari B. JOHANNES KRUMWIEDE, *Celissimi Comitæ Schaumburgensis Secretarius*, ejusdemque Conjux, B. ANNA BRINCKMANN; pariter & B. JOACHIMUS WEDIGE, *Rostochiensis Senator*, ejusdemque thori socia B. WENDULA NETTELBLADTS, quorum Majores erant, B. JOACHIMUS WEDIGE, *Mercator*, & ELISABETHA BOLTEN, ut & B. HERMANNUS NETTELBLADT, *Senator Rostochiensis* ejusdemque Conjux B. TILSE WITTINGS. Qua lineam maternam, A VUM venerabatur *Præstantiss. Virum* B. JOH. NIENHAGEN, *Præfectum Ducalem Güstrovio-Suanensem dexterrimum*, AVIAMQUE B. ANNAM HAVEMANN. Proavus fuit B. JOHANNES NIESENHAGEN, *Administrator prædii ducalis Blisekow*, & Proavia B. ANNA LEPPINS, filia B. DN. BARTHOLDI LEPPINS, *Senatoris Rostoch.* Reliqui Majores materni, quorum existat memoria, fuere B. JOH. HAVEMANN, *Senator Kræplinsis*, Proavus, & Proavia B. MARGARETHA KÖSTERS; Abavus B. JOHANNES HAVEMANN, *Consul Kræplinsis* Abaviaque ANNA KRÜGERS. Ita legimus, ita accepimus, salvis ulterioribus.

Sed pergendum erit ad specialiora; BEATUS NOSTER, qui ceu filius natu minimus, per primum quinquennium B. Patris cura tantum gavifus est, à DEO devotissima Matre concreditus fuit fidelissimis pietatis & literarum instillatoribus, & post aliquot annos Wismariensis Scholæ inclutæ Præceptoribus commissus. Perrexit illinc ad Gymnasium Güstroviense aptusque jam tum fuit habitus, ut ibidem B. Præfecti præfidiarii SCHILDKNECHTEN Liberis informatione præfesset. Rediit ad Patriam Academiam, & posteaquam inter Studiosos relatus Studioque Juris, proprio motu, consecratus, audivit DDres tunc temporis celeberrimos. Post Annos selegit eundem B. DN. DE MOLDENIT *supremus Commissarius bellicus S. Regiæ Majestatis Daniæ Glückstadii* degens, ut cum filio, patriæ virtutis & muneris postea herede, post informationem domesticam, ad Academiam Viadrinam sese verteret, famæque Strykio-Coccejanae fructus coram perciperet. Relictis Musis illis, cum suo Moldenitio ad Batavos tendit, speciatimque in Acad. Ultrajectina tempus utiliter consumpsit, domumque reversus, hac ephoria talem sibi conciliavit laudem, ut a Viro Per-Illustri, Cubiculario Regis Daniæ superiori, DNO. DE KNUTHEN, filio adjungeretur peregrinationum comes atque Director: Ivit igitur, circa finem seculi elapsi, ad Batavos, Anglos & Gallos, & non instar talpæ, sed ubique in luce & Splendore Aularum & solennitatum ambulavit. Observavit magnificentiam aulæ Regis Galliarum: Vidit Academias ejusdem, speciatim Blefiensem, in qua B. Frater Civis fuerat, Vidisset plura pluresque, nisi bellum tunc temporis in gravescente successorium abitum ex illo regno suaviffet; Impedivi

pedivit idem bellum peregrinationem Italicam; Et reditus in patriam ita fuit dispositus, ut post visos Helvetos, speciatim Genevenses, Viennam peteret, indeque per Bohemiam Saxoniamque redderetur Hamburgo & Hafniæ. Non ita peregrinationem confecit ceu grus, quæ abit grus & redit grus, sed prudentia ejus apodemica tanta fuit, ut optandum esset, ut ipsi, experientia edocto, placuisset, methodum peregrinandi typis concedere. Nam quæ ad preces nonnunquam, (ægrè enim narrabat exotica, vel fata itinerum, ne videretur aliquid gloriolæ affectare) recensabat, adeo erant pragmatica, ut dolendum sit, ea paucioribus tantum fuisse communicata.

Sed quorsum nunc sese vertit noster Raphael apodemicus? forte ad officium, ad conjugium, & quæ cœtera texius habere solet? Non; sed via, quæ semel trita, ad instantiam illustris Consilarii Holstati B. CHARISII, iterum erat ambulanda; Concredebatur ergo illi DN. CHARISIUS, Junior, quem post studia Kilonii tractata & post visam Galliam & alias terras, reddidit feliciter Familiæ splendidissimæ. Fortè nunc substitit? Non adeo, sed Illustrissimus COMES DE BROCKTORFF, Consiliarius S. Regiæ Majestatis Danorum Intimus & Ministrissimus, lautis conditionibus eundem persuasit, ut filiorum informationem domesticam ad tempus, & mox Ephoriam in Academia equestri Hafniensi in se susciperet; Tribuit eidem non solum munus Secretarii intimi, sed & promovit eundem ad alios majores in dicta Academia honores, quos magis dissimulavit quam de se prædicari voluit modestissimus Beatus Noster. Commutavit hanc stationem cum officio Secretariatus apud illustr. Consiliarium intimum DE PLESSEN, qui, quoniam fratrem Beati natu majorem JOACH. FRIDERICUM STEVEN, probatissimum invenerat, eundem in arcanioribus expeditionibus præ multis aliis secum habere aiebat. Præstitit se talem, ut, nisi pestis ingravescens eidem discessum ao. 1713, Hamburgo suavisset, usque ad ultima fata dicti magni viri, ibidem substitisset. Venit igitur in patriam, & sua sorte contentus, vitam privatam omnibus publicis officiis & oblati, & facile obtinendis, planè prætulit. Nec tamen otio consumpsit annos, sed exoptata conversatione practica prudentibusque consiliis multis, eadem ambientibus, præsto fuit. Inter alias eruditionis sustentationes incubuit sacris literis, & quia in linguis, Græca, Hebraica & Arabica insignes fecerat progressus, scrutinio S. Scripturæ ita invigilavit, ut difficulter se inde divelli pateretur. Quæ in his investigationibus annotavit, imò Versionem totius Veteris Testamenti textui originali conformatissimam, opus XXII. annorum, cujus ultimas lineas impedivit senectus, inter suppellectilem literariam, ex libris varii idiomatis, præsertim Anglici, Gallici, italici, Hispanici & Dani constantem, omnino nos deprehensuros speramus.

Ita disposito vitæ genere frustra B. lector historiam Conjugiæ hujus Viri quæret, utut enim cœlibatum nemini adeo commendaverit, tamen ipse suo themati eundem haud convenire credidit; Tribus, non gratis, ceu supernumerarius inter mortales fuit, sed DEO & proximo sedulus & promptus inserviit. Et quia in cognitione rerum divina-

G

rum

rum multum ferebat puncti, cultui divino multa cum circumspectione sese dicavit. Testabatur idem frequentatio sacrorum conventuum, & usus sacrae Synaxeos haud infrequens; Nam quo magis sensim videbatur appropinquare extrema hujus vitae dies, eo minus vanis & terrestribus sese ingerebat, sed potius studium artemque bene moriendi tractabat.

Pulvis ultimis temporibus alios libros tegere coepit, sed qui pietatem alere poterant, in specie librum *Dni. de la Placette s. r. la Mort des Justes, ou la maniere de bien mourir*, nocturna diurnaue versabatur manu, ut inde, sentiens virium corporalium decrementum, spiritum strenuum redderet; Sic enim res sese habebat, quod per annum nunc agonizantem varia corporis afflictiones mortem instantem praesagirent.

Audiat Medicus noster & inter nos DN D. STEVERUS: *Cum morbum Beati mei Patru, qui ipsi fuit ultimus exponere debeo, flebile hoc officium, quod dura fata & diu adhuc differenda jam exigunt paucis expediam. Obtinuerat Vir optimus corporis constitutionem a nativitate firmam & adeo felicem, ut per integros fere, quos in ornamentum familiae vixit septuaginta annos de nullo sanitatem valde turbante affectu sit conquestus. Tres interim graviores morborum insultus merito memorandi sunt quorum primus ante elapsos tres annos, cum solstitium hybernum appropinquaret, sub febris catarrhalis schemate illum invasit & per aliquot hebdomades lecto graviter affixum detinuit. Ex hac tamen lucta DEO adjuvante integre emerfit. Sed cum fine insequentis anni circa tempus solstitii iterum & secunda vice aderat novus hostis. Tum enim Apoplexice insultus, licet cito debellatus, capitis insignem debilitatem cum pedum tumore reliquit. Ita ut propter animum a pristina alacritate desuescentem membrorumque, imprimis pedum vacillantium decreascentem vigorem, amici & familiares pessima ominarentur, & pro vita illius timerent, quem adhuc diu cupiebant superstitem. Et ecce! imminet tertia vice hiemale solstitium & adest febris cum lateris sinistri dolore pungitivo, respirationis difficultate, muci tenacissimi excreatione, verbo: Pleuritis. Hicce morbus senibus saepe funestus nostrum, tam graviter afflixit, ut licet*
omnia

omnia quæ usu esse poterant sedulo adhiberentur, hora tamen ingrueret fatalis. Sexto enim morbi die inter adstantium preces & suspiria animam pie ac devote Creatori suo reddidit. Patruus parentis loco suspiciendus nobisque acerbum sui desiderium reliquit.

Recte fatis: pie enim ac devote mortuus est, imo nulla signa inviti edidit.

Memorable est, quod ante paucos dies cum morti vicino familiari atque contiguo jam B. & fere unà cum eodem mortuo DN. VOSSIO, *Senatore meritissimo* de extremis differens, heroice dixerit, das Todes-Stündlein brächte nur einen dergleichen kleinen Schauer mit sich, welcher durch Gottes Gnade sehr leicht und balde zu überstehen. Et hoc iudicium suo exemplo comprobavit esse verum.

Ultima enim nocte adstantibus & precando præeuntibus eundemque comitantibus pium, atque inperterritum sese exhibuit. Testis est *Vir maxime reverendus vere religiosus atque cordatus*, DN. OTTO PETRUS MÖLLER, *Rever. Ministerii Senior, & Mysta Jacobæus admodum venerabilis*, is enim, postquam paucas ante septimanas sacræ cœnæ viatico eundem instruxerat, ultima ante obitum horula adeo præparatum ad bene moriendum eundem invenit atque reliquit, ut omnibus paria extrema sint apprecanda. Sustentavit devotionem aliorum incitatio non solum sed ipse etiam proprio motu partim preces inchoavit, partim continuavit; In specie illam acclamationem: *JESU du Sohn Daavid, erbarme dich meiner*, cordiciter repetiit, & cum recitaretur illud: *Herr meinen Geist befehl ich dir*, sequentem versiculum: *Gloria Lob, Ehr und Herrlichkeit* nullo præeunte, ipse recitavit, & tandem d. 15. hujus mensis hora septima matutina, anno ætatis LXIX, & quod excurrit, placide obdormivit. Hæc est Beati hujus Viri vitæ & mortis Historia. QVI BONI ESSE CUIPUNT VIRTUTEM EJUS IMITANTOR!

Atque hæc *Beati Nostri* biographia luculenter nosmet edocere potest, *Cives Lectissimi*, vitæ nostræ conditionem, hominis peregrinantis conditioni simillimam. Licet enim non in omnium fatis sit, ut eodem modo, quo B. STEVERUS, orbem hunc pervagarentur, sed concessum sit quibusdam, ut in patrio solo semper vitam degere eademque defungi queant, certò tamen certius est, omnibus currendum adque metam properandum esse, quamobrem & omnium omnino interest, si cælestis patriæ aliquando fieri cupiunt incolæ, ut prudenter ac sollicitè iter suum instituunt, ac ab omnibus cursum suum præpedientibus impedimentis diligenter caveant, quo & fidei suæ finem, animarum scilicet salutem reportent, ac, quando terrestri suæ domus tabernaculum dissolutam fuerit, ædificium habeant à DEO, domum nullis manibus factam, sempiternam in coelis. Quam cum ingressus jam fuerit B. STEVERUS, de reditu suo in patriam

congratulamur ipsi merito, quod si enim licitum non modo, sed decorum quoque est, ut hominem post exantlatum iter periculosissimum votivis excipiamus acclamationibus, quanto magis applaudendum Ipsi erit, quod feliciter emenso hoc vitæ suæ curriculo æternam jam possideat patriam, omniumque bonorum cælicolis à DEO tribuendorum particeps non modo factus, sed & mansurus sit in seculorum secula. Lugent equidem Cognati mortem ipsius, nec immerito, amiserunt enim Virum, cujus prudentissimis consiliis hætenus optimo cum fructu usi sunt, iisdemque, nisi summus vitæ necisque Arbitrarius aliud statuerit, imposterum quam libentissimè fuissent usi. At quando secum reputant cælestem illam gloriam, quæ Beatus noster in cælis jam potitus est, certissime confido, eam ipsi invisuros minimè esse. Conservet modo DEUS FAMILIAM STEVERIANAM inter nos florentissimam per plurima, si fuerint, secula salvam, omnique bonorum genere cumulativam, omniaque ab eadem clementissimè avertat mala.

Quod reliquum est, Cives O. O. Honoratissimi, officium vestrum, quod *Viro Litteratissimo* debetis, ut promptiori exsequamini animo, frequentique comitatu justa exsolvatis Beatè Mortuo, insimulque peregrinationis vestræ memores, lateribus succinctis, calcatis pedibus, baculosque ad instar festinantium, in manibus tenentes ambuletis, sicut DEO convenit, officiose vosmet rogito ac hortor.

P. P. Rostochii sub Sigillo Rectoratus

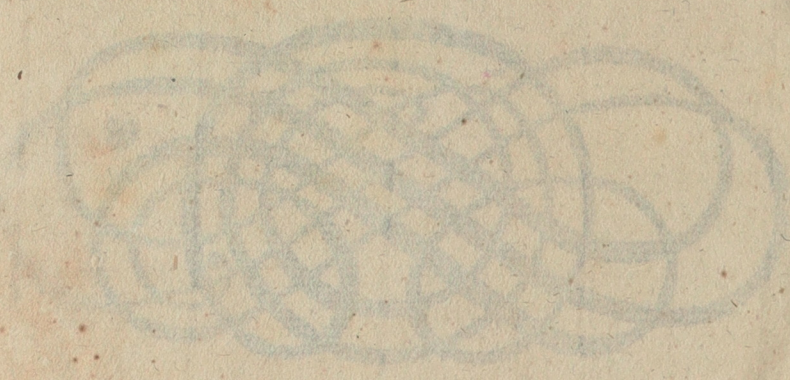
Anno D. MDCCXXXV. d. xxiii. Dec.

Conventus fiet in Æde Jacobæa hora prima pomeridiana audita,

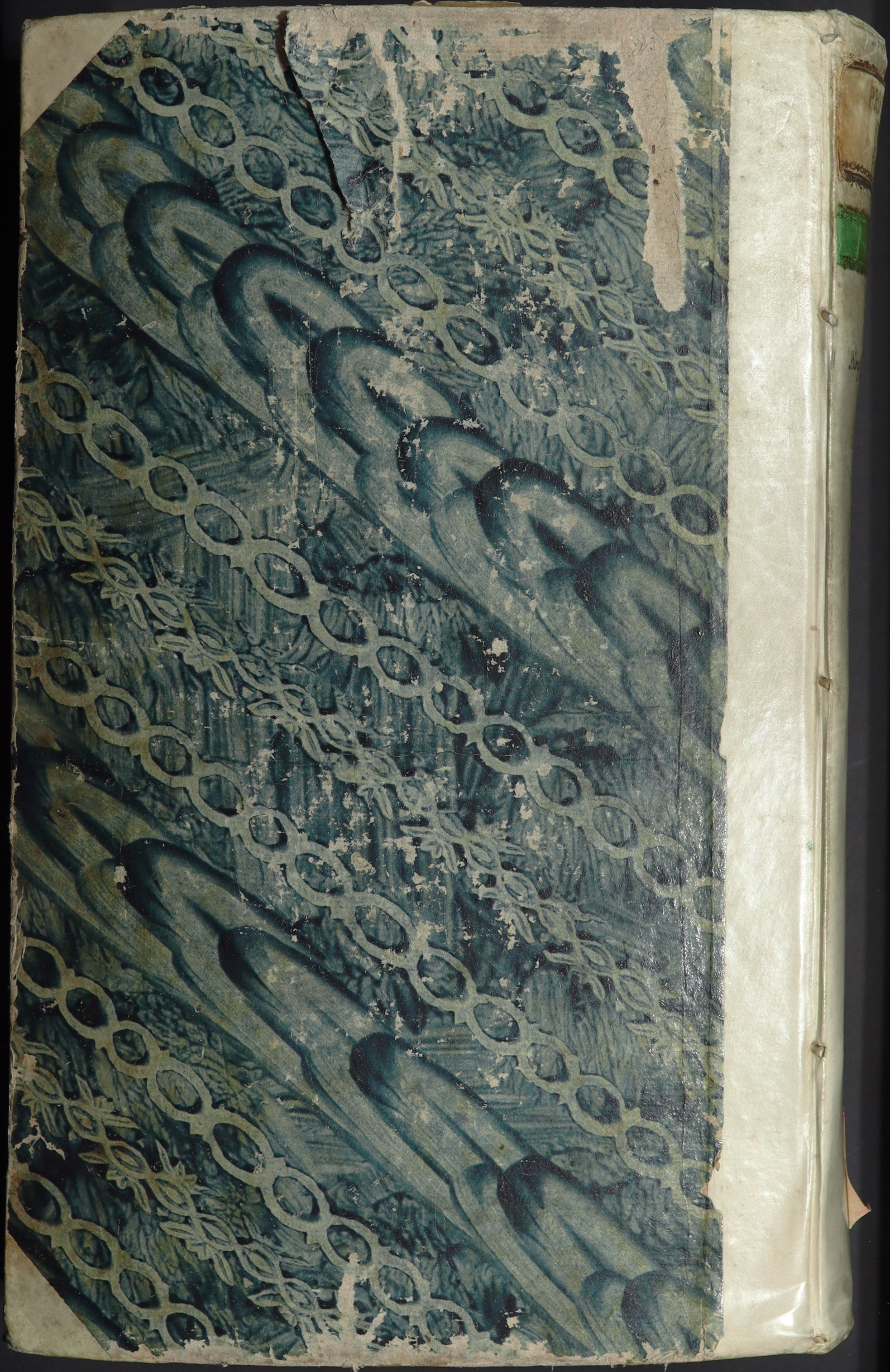

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

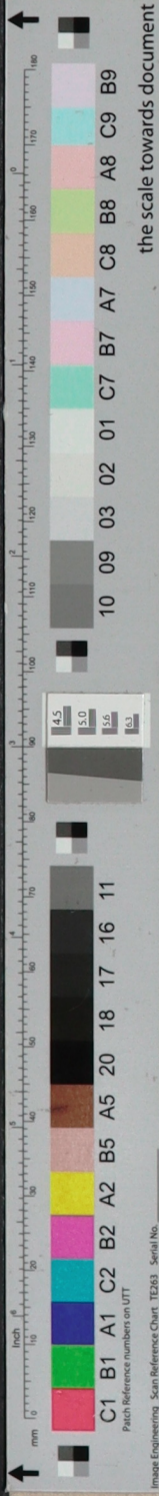

LBMV Schwerin 33
000 184 241

in S. codice magna habetur ratio ; legeque divina serio legimus , ne injuriæ illis inferantur , ne defraudentur , antur , Exo.d. XXII. XXIII. Levit. XIX. DEO sunt præ commendatissimi , Deut. X. 18. 19. Jer. VII. 6. Zach. VII. 10. etiamsi igitur his in terris variis sint expositi periculis , usque variis diaboli mundi & carnis , qui in devia eos tagunt , obnoxii , nil metuendum ipsis est . DEUS enim eos apprehendit , consilio suo ducit , & in honorem cora quem omnes machinationes diabolicæ , mundi persecu- o ipsa mors minime valent , sed in his omnibus superant n , qui dilexit ipsos . Absterget enim DEUS omnem lacry- rum oculis , nec amplius mors erit , neque luctus , ne- tus , neque labor erit amplius . Quodsi juxta effatum m mercatore bonas margaritas quærente procellas atque hujus mundi patientes sustinuerint , æternæ beatitudinis ortum , justitiæque coronam è manu Domini accipient ,

insolabitur in æternum . Hæc , quæ hæctenus is probemus exemplis , mihi prorsus superva- f. litteræ non solum numerum ejusmodi via- riam jam receptorum recenseant quam maxi- inter nos deficient exempla eorum , qui post- nsierunt vallem , in æterna admissi sunt domici- us sine dubio est B. noster STEVERUS cujus jam mandabitur . Hic certe , si quis alius , mun- ue varios anfractus viam suam decurrit atque ælesti redditus patriæ , æterna jam fruitur re- ctu DEI Altissimi summis exhilaratur gaudiis . ent , Bearique memoria maneat nunquam inter- curriculum erit annectendum , quod cum B. s consignarunt ipsi , iisdem quoque verbis illud Sunt autem sequentis tenoris :

historia vitæ appellari solet vitæ curriculum ; ebens : Lauff ; Nam ita annos nostros peragra- us , & quasi ad metam quandam cito pede fe- ipsa longæ vitas comparative brevissimum exhi- que sale diminutivo *curriculi* in latinis utimur . letur qui non suo modo mundum percurreret , n fatis est per ampliores ambages viam suam quem familia nunc luget , quem tot boni desi- at , suo exemplo sistit exemplar curriculi vitæ d quod B. L. ex sequentibus habeat : Nascaba- THEODORUS MATTHÆUS STEVER , heic CLXVI. Mense Martio , PATRE Viro Prænobil. JOHANNE JOACHIMO STEVERN , Senato- o , Viro , quem Bacmeisterianum Programma vetat ntissima Matriona B. ANNA N. JEN. HUGEN. C. Cancellarius de KLEIN ; Sistunt nobis dicta usque lineæ , AVUM P A T E R N U M B. Dr. ERUM , Ararii publici apud nos Præfectum lauda- B 2 *issimura*